

Buitenlands nieuws

Gezondheidszorg in industrielanden steeds duurder

Westerse geïndustrialiseerde landen geven steeds meer geld uit aan gezondheidszorg. Dat blijkt uit rapportage van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). In 2001 bedroeg de uitgave van de OESO-lidstaten gemiddeld 8,4% van het bruto binnenlands product. Ter vergelijking: het jaar daarvoor was dat 8,1% en in 1990 was dat 7,3%.

In de OESO, ook wel de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), zijn 30 industrielanden verenigd. De onderzoeksgegevens werden bekendgemaakt in het rapport 'OECD Health Data 2003: a comparative analysis of 30 countries' (persbericht OESO, 23 juni 2003).

De gezondheidszorg werd onder meer duurder door de hogere prijzen van medicijnen, zo blijkt uit een toelichting die OESO-econoom Gaetan Lafortune gaf aan *Reuters Health* (23 juni 2003). Tussen 1990 en 2001 namen de uitgaven aan medicijnen met 70% toe. De belangrijkste reden voor deze stijging is de introductie van nieuwe, veelal dure preparaten. Bovendien brengen moderne (diagnostische) technologieën meer kosten met zich mee.

In Nederland liggen de uitgaven voor de gezondheidszorg met 8,9% van het bruto binnenlands product in 2001 iets hoger dan het OESO-gemiddelde. In 2000 was dat nog 8,6%. De Verenigde Staten staan in 2001 bovenaan de lijst: 13,9% van het bruto binnenlands product (in 2000 13,1%), omgerekend 4887 dollar per hoofd van de bevolking. Ook Duitsland zit boven het gemiddelde. Slowakije en Luxemburg geven het minst uit (nog geen 6%).

Uit het rapport blijkt verder dat opnamen in het ziekenhuis steeds korter worden. Wie voor een spoedgeval in 1990 in het ziekenhuis belandde, mocht na gemiddeld 8,8 dagen naar huis. In 2000 was dat 7 dagen. Nederland scoorde dat jaar nog relatief hoog met 9 dagen.

Veel OESO-landen zijn er de afgelopen tientallen jaren in geslaagd het aantal rokers terug te dringen. Van de Nederlandse volwassenen rookte in 2000 32%. Alleen in Japan en Griekenland roken meer mensen. Zweden, de VS, Australië en Canada tellen de minste rokers in de landen van de OESO (nog geen 20%).

Overigens betekent een bovengemiddelde uitgave aan gezondheidszorg geen garantie voor een langere levensduur. Zo blijft in de VS de levensverwachting iets onder het OESO-gemiddelde. Diepgaander onderzoek is volgens Lafortune vereist om meer inzicht te krijgen in de oorzaken van verschillen wat betreft levensduur in verschillende landen.

Het volledige rapport is te downloaden op de OESO-website: www.oecd.org.

Wetenschappelijke artikelen steeds moeilijker te lezen

'Helder als modder'. Onder die titel publiceerde *Nature*-correspondent Jonathan Knight onlangs een alarmerend artikel over de steeds slechter wordende toegankelijkheid van de wetenschappelijke literatuur (*Nature* 2003;423:376-8). Knight baseert zich vooral op het werk van prof. Donald Hayes. De afgelopen 10 jaar is de leesbaarheid van artikelen in *Nature* sterk verslechterd, zo blijkt uit diens onderzoek. Dit terwijl rond 1900 de score van *Nature* en *Science* nog vergelijkbaar was met

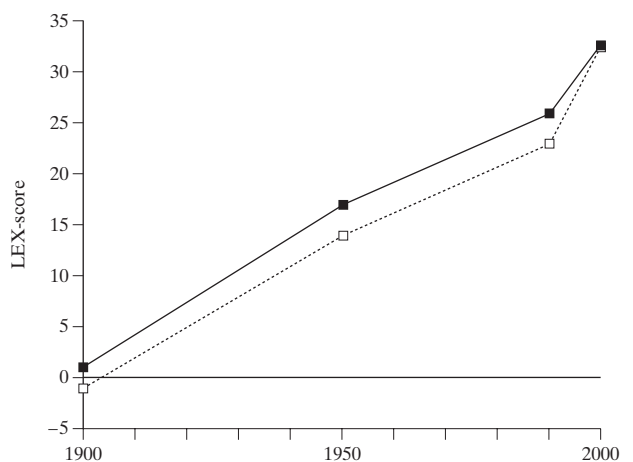
die van goede kranten, bijvoorbeeld *The Daily Telegraph* en *The New York Times* (figuur).

Hayes, emeritus professor in de sociologie aan de Cornell Universiteit in Ithaca, New York, werkt al meer dan 20 jaar met kwantitatieve tekstanalyse. Hij baseert zijn cijfers voor 'lexicale moeilijkheid' op de frequentie van vóórkomen van woorden en verwerkt deze in de zogenaamde LEX-schaal. Deze is dus niet gebaseerd op de lengte van zinnen en woorden, zoals de weinig informatieve Flesch-score (2003:1034). Wanneer in een artikel veel woorden staan die frequent gebruikt worden in de referentiebestanden, is deze tekst goed herkenbaar voor de gemiddelde lezer en krijgt een gunstige (= lage) score. Krantenartikelen krijgen als referentie een LEX-score van 0, terwijl het gemiddelde *Nature*-artikel nu 34,7 scoort.

Knight geeft verschillende verklaringen voor de afnemende toegankelijkheid van wetenschappelijke artikelen: de steeds verder gaande superspecialisatie en de razendsnelle uitbreiding van de kennis. Vooral de subdisciplines in de biomedische wetenschap hebben een snel uitbreidend jargon. Zo doen immunologen en celbiologen steeds nieuwe ontdekkingen en hebben daarom veel nieuwe termen nodig. Een blad als *Cell* heeft dan ook een hoge LEX-score (circa 40), maar ook het algemeen medisch tijdschrift *New England Journal of Medicine* komt op een score van 27,0.

Het artikel bevat verschillende suggesties om de kloof tussen lezers en schrijvers te overbruggen: tijdschriftredacties kunnen voor uitleg van vaktermen zorgen en voor samenvattingen in begrijpelijke taal. Anderen zien meer in 'schrijfles' voor wetenschappers. Volgens Judith Swan, schrijfinstructeur op Princeton University gaat het daarbij niet om het aanleren van regels, maar 'om het oefenen van het beoordelingsvermogen'.

Een belangrijke vaststelling is evenwel dat specialisten nu eenmaal specialistische vaktermen nodig hebben om over nieuwe ontwikkelingen compact te kunnen schrijven. Een hoge LEX-score betekent misschien niet veel meer dan dat het om een artikel uit een innovatief vakgebied gaat. Dat daarbij het beoordelingsvermogen van de lezer soms op de proef gesteld wordt, lijkt onvermijdelijk. (Gastbijdrage M.Kabos en S.Mahesh.)

Scores van *Nature* (—) en *Science* (-----) op de LEX-schaal, een maat voor de lexicale moeilijkheidsgraad. Een score van 0 komt overeen met die van kwaliteitskranten. (Bron: *Nature* 2003;423:377.)